

83) KSENOFONT. *Izabrani spisi. Dio drugi. Anabaza. Spomeni Sokratovi. Knjiga o gospodarstvu.* Naslov originala: Ξενοφών · Ἀνάβασις · Ἀπομνημονεύματα Σωκράτους. Οἰκονομικός. Preveli Stjepan Senc i Martin Kuzmić. — Zagreb, Matica hrvatska, 1899, 414 str. — Prijevodi grčkih i rimskih klasika, sv. 17.

Sadržaj. — Anabaza, str. 3. — Spomeni Sokratovi, str. 187. — Knjiga o gospodarstvu, str. 297.

★ Uz prijevode donijete su i opširne bilješke na kraju knjige, a sažeci pojedinih knjiga Anabaze kao i ostalih spisa, izloženi su u zaključnom sadržaju. Povezana s prethodnom, ova knjiga nema nikakav uvod. Anabazu je preveo i bilješkama popratio Stjepan Senc, dok je ostala djela preveo i bilješkama popratio Martin Kuzmić.

OSVRTI

SAVJETOVANJE O OBRAZOVANJU KADROVA ZA PROUČAVANJE POVIJESNE I KULTURNE BAŠTINE NA LATINSKOM I GRČKOM JEZIKU U SR HRVATSKOJ

U Zagrebu, u zgradi Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, održano je 16. svibnja 1979. godine Savjetovanje o obrazovanju kadrova za proučavanje povijesne i kulturne baštine na latinskom i grčkom jeziku u SR Hrvatskoj.

Savjetovanju su u velikom broju prisustvovali predstavnici zainteresiranih ustanova, kao i drugarica Narcisa Čemalović, podsekretar Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu, i prof. dr Pero Šimleša, predsjednik Prosvjetnog savjeta Hrvatske.

Inicijativu za održavanje ovog skupa dao je i organizirao Zavod za povijesne znanosti IC JAZU (bivši Historijski institut JAZU). Zavod za povijesne znanosti JAZU u Zagrebu osnovan je u okviru JAZU s ciljem da istražuje, proučava i objavljuje izvornu arhivsku građu za povijest naših naroda. No već niz godina, kao i ostale srodne ustanove, bori se za mlade kadrove koji bi nastavili rad na započetim zadacima (Diplomatičkom zborniku, Povijesnim spomenicima Istre itd.).

Reforma usmjerenog obrazovanja dala je udruženom radu mogućnost planiranja i usmjeravanja mladih kadrova u potrebne stručne profile. Iz tog razloga je i održano Savjetovanje na kojemu su predstavnici instituta, arhiva, muzeja, fakulteta i drugih srodnih ustanova u SR Hrvatskoj izrazili potrebu za stručnjacima koji bi u usmjerenom obrazovanju stekli znanje klasičnih jezika i ostalo stručno obrazovanje kako bi se poslije završetka školovanja uključili u rad, a prema potrebi nastavili i studij.

Sudionici skupa istakli su u prvom redu potrebu za učenjem latinskog jezika, jer je poznata činjenica da je to bio službeni jezik u Hrvatskoj do 1847. godine i kilometri arhivske građe još neobjelodanjeni leže u našim arhivima.

Uz klasične jezike naglasak je stavljen i na usmjeravanje učenika na učenje njemačkog i talijanskog jezika, jer je kroz stoljeća veza s tim narodima bila neposredna. Osim navedenih jezika, potreban profil suradnika u povijesno-znanstvenim i kulturnim ustanovama humanističko-društvenog smjera trebalo bi da stekne i znanje drugih stručnih predmeta. Sudionici skupa istaknuli su da je neophodno znanje i iz pomoćnih povijesnih disciplina (paleografije, diplomatike, kronologije, sfragistike). Što se tiče klasičnih jezika, pažnja bi se morala posvetiti prije svega srednjovjekovnom latinskom jeziku kojim su i pisana svjedočanstva naše povijesti, kao i grčkom jeziku, s obzirom na brojne izvore važne za srednjovjekovnu povijest naših naroda. Povijest, s težištem na razdoblju feudalizma, dobila bi posebno mjesto u školskom programu završnog stupnja usmjerenog obrazovanja potrebnog profila.

Sudionici Savjetovanja upozorili su na još jedan akutan problem – to je zapostavljenost pojedinih regija u istraživanju naše povijesti. Zbog toga je zaključeno da bi trebalo raditi na otvaranju odjeljenja potrebnog stručnog profila osim u Zagrebu i Splitu, gdje su do sada djelovale klasične gimnazije pa imaju osposobljen kadar, i u drugim regijama (u Osijeku, Rijeci, Zadru, Dubrovniku).

Na kraju Savjetovanja sudionici su se obratili s molbom republičkim i gradskim samoupravnim zajednicama za usmjereno obrazovanje da omoguće školovanje kadrova prema Prijedlogu profila, plana i programa usvojenom na Savjetovanju. Predloženi Prijedlog profila, plana i programa sadržava Opis profila, Prijedlog programske strukture, te Programe za povijest, pomoćne povijesne znanosti i srednjovjekovni latinski.

Prijedlog profila, plana i programa prihvaćen je u SIZ-ovima i već ove jeseni upisana su dva odjeljenja učenika u Obrazovnom centru za jezike u Zagrebu.

Mirjana Matijević

obljet nice

UZ 450. OBLJETNICU ROĐENJA FRANE PETRIĆA

Puna nas četiri i pol stoljeća dijele od rođenja Frane Petrića, renesansnog mislioca i polihistora, jednog od onih našijenaca koji su, napustivši rodno tlo, svojim talentom, znanjem, mnogostranošću interesa, humanizmom i širinom pogleda, a prije svega originalnom stvaralačkom mišlju postali graditeljima novovjeke zapadnoevropske kulture.

Petrić ili, kako ga poznaje povijest svjetske filozofije, Franciscus Patritius, rođen je 25. IV 1529. na Cresu u dobrostojećoj i uglednoj obitelji. Kao devetogodišnjak sudjeluje u mletačko-turskom ratu. Školuje se prvo u Mlecima (trgovačka škola, *trivium*), a zatim nastavlja nauke u Ingolstadtu pod pokroviteljstvom Matije Vlačića, upoznavajući se s temeljima grčkog jezika. U Padovi upisuje studij medicine, ali ga uskoro zamjenjuje filozofijom. Nakon kratkog boravka na Cresu započinje dugogodišnje potucanje Evropom. Nešto duže zadržava se na Cipru (1561–68), gdje je nabavljanjem ili prepisivanjem skupio priličan broj grčkih kodeksa. Ove će, uostalom, ubrzo morati prodati, pritisnut neuspjesima u trgovačkim i novčanim pothvatima. Ipak, sve ga to ne priječi da cijelo vrijeme ponešto objavljuje. Svoja lutanja prekida 1577. prihvativši katedru za platonsku filozofiju u Ferrari koju će držati čitavih 15 godina. U tom, bez sumnje najplodnijem razdoblju njegova djelovanja nastaje uz ostalo i „Nova de universis philosophia“, sinteza sveukupnog Petrićeva